

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/44/2022
Identifikačné číslo spisu:	8719010463
Dátum vydania rozhodnutia:	06.12.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8719010463.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaniča a JUDr. Patrika Príbelského, PhD., na neverejnom zasadnutí konanom 6. decembra 2023 v Bratislave, v trestnej veci obvineného B. X., pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a) Trestného zákona, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 5To/59/2019, z 18. decembra 2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného B. X. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 4T/56/2019, z 24. októbra 2019 bol obvinený B. X. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a) Trestného zákona, na skutkovom základe, že:

si od presne nezisteného času až do 2. apríla 2019 neoprávnene zadovážoval omamné a psychotropné látky, a to hlavne sušinu rastliny rodu Cannabis (konope) obsahujúcu účinnú látku tetrahydrokanabinol (THC), ako aj kryštalickú látku obsahujúcu účinnú látku metamfetamín, ktoré u seba v rôznych množstvách neoprávnene prechovával, a to naposledy dňa 2. apríla 2019 v meste Poprad, kde okrem iných vecí dôležitých pre trestné konanie vydal polícii

- textilné vrečko o rozmeroch 6x8 cm, v ktorom sa nachádzala plastová fólia obsahujúca sušené vrcholcovité časti rastliny Cannabis (konopa) o celkovej hmotnosti 0,64 g (640 mg) s priemerným 20,1 % THC (129 mg absolútneho THC), čo zodpovedá minimálne 4 bežným jednotlivým dávkam drogy, ktoré sú schopné ovplyvniť psychiku užívateľa (konzumenta),
- zatavenú injekčnú striekačku s kryštalickou látkou o celkovej hmotnosti 0,50 g (500 mg) s priemerným 80,3 hmotnostným % obsahom metamfetamínu (402 mg absolútneho metamfetamínu), čo zodpovedá minimálne 10 bežným jednotlivým dávkam drogy, ktoré sú schopné ovplyvniť psychiku užívateľa (konzumenta),
- prázdnu zatavenú injekčnú striekačku s prítomnosťou stopového (nevážiteľného) množstva

metamfetamínu,

- prasknutú prázdnu sklenenú banku uchytenú v pinzete, v ktorej bola zistená prítomnosť stopového (nevážiteľného) množstva metamfetamínu, pričom podľa zákona NR SR č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov patria rastliny rodu Cannabis (konopa) do I. skupiny omamných látok a účinná látka metamfetamín do II. skupiny psychotropných látok a takéhoto konania sa dopustil i napriek tomu, že bol už v minulosti, naposledy rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves pod sp. zn. 5T/145/2015, z 23. decembra 2015, právoplatne odsúdený za zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) Trestného zákona.

Obvinenému bol podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 5, § 39 ods. 1 Trestného zákona, uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia podľa § 48 ods. 2 písm. b), ods. 4 Trestného zákona. Zároveň súd prvého stupňa obvinenému uložil podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona aj ochranný dohľad vo výmere 1 (jeden) rok a podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona i ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou.

Krajský súd v Prešove rozsudkom, sp. zn. 5To/59/2019, z 18. decembra 2019 podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného priadku zrušil výrok o treste v rozsudku okresného súdu a sám rozhodol podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku a obvinenému uložil podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m), § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona.

Odvolačný súd vo svojom odôvodnení uviedol nasledovné: „...v rámci hodnotenia okolností majúcich význam pre ukladanie trestu priznal obvinenému B. X. jednu poľahčujúcu okolnosť, ktorou je priznanie k spáchaniu trestného činu a jeho oľutovanie, čo zodpovedá § 36 písm. l) Trestného zákona. Ako priťažujúcu okolnosť vyhodnotil to, že obvinený už bol súdne trestaný aj za inú trestnú činnosť, ktorá skutočnosť vyplýva z toho, že obvinený bol uznaný za vinného z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona rozsudkom Okresného súdu Košice II, sp. zn. 0T/227/2016, z 24. októbra 2016, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia a trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel na dobu 36 (tridsaťšesť) mesiacov. Trest odňatia slobody vykonal 1. augusta 2017. Priznané priťažujúce a poľahčujúce okolnosti považuje odvolací súd za súladné so zákonom. V rámci hodnotenia priznania priťažujúcej okolnosti nebolo možné prihliadať na odsúdenie obvineného za zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves, sp. zn. 5T/145/2015, z 23. decembra 2015, pretože toto odsúdenie zakladalo kvalifikačný moment predchádzajúceho odsúdenia uvedený v § 172 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, čo je okolnosťou podmieňujúcou použitie vyššej trestnej sadzby. Odvolací súd sa však pri ukladaní trestu nestotožnil s použitím ustanovení § 38 ods. 5 a § 39 ods. 1 Trestného zákona. Vo vzťahu k sprisňovaciemu ustanoveniu, v dôsledku ktorého konajúci súd zvyšoval dolnú hranicu trestnej sadzby o jednu polovicu v zmysle § 38 ods. 5 Trestného zákona, si dovoľuje odvolací súd poukázať na zásadu zákazu dvojitého pričítania tej istej okolnosti uvedenej v § 38 ods. 1 Trestného zákona, ktorá aplikovaná konajúcim súdom nebola. Podľa nej sa na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, neprihliadne ako na poľahčujúcu okolnosť, priťažujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby. Pre prerokovaný prípad to znamená, že pokiaľ predchádzajúce odsúdenie obvineného za zločin podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona na základe rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves, sp. zn. 5T/145/2015, z 23. decembra 2015 bolo vyhodnotené ako zákonný znak trestného činu v jeho kvalifikovanej skutkovej podstate podľa § 172 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, nemožno potom na túto okolnosť prihliadať nielen ako na priťažujúcu okolnosť, na čo už bolo vyššie poukázané, ale ani ako na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby práve z dôvodu opätovného

spáchania zločinu.

Pre použitie zmiernovacieho ustanovenia podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, v ktorom prípade je možné ukladať trest pod dolnú hranicu zákonnej sadzby, zákon ustanovuje splnenie podmienok, a to existenciu takých okolností prípadu alebo pomerov páchatel'a, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Konajúci súd iba odkazom na okolnosti uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku aplikoval zmiernovacie ustanovenie § 39 ods. 1, pretože tieto majú vplyv na posudzovanie povahy a závažnosti spáchaného trestného činu a odôvodňujú zhovievavejší postup pri trestaní. V odôvodnení rozsudku sa pritom konajúci súd zaoberal priťažujúcimi a poľahčujúcimi okolnosťami, ktoré sú v rovnováhe, s hodnotením uloženého predchádzajúceho trestu odňatia slobody podmieneným odkladom jeho výkonu za rovnaký drogový trestný čin, v rámci ktorého vyslovil, že podmienne odložený trest odňatia slobody nesplnil svoj účel, keďže obvinený sa opakovane dopustil takéhoto trestného činu a nezmenil svoj spôsob života aj pokiaľ ide užívanie drogových látok. Tieto okolnosti podľa názoru odvolacieho súdu sú skôr v neprospech obvineného a určite sa o ne nemôže opierať dôvod zmiernenia trestu. Ani skutočnosť, že obvinený prejavil pozitívny vzťah k navrhovanej ochrannej liečbe, čo dáva predpoklad, že výkon trestu a ochranné liečenie splnia svoj účel, nie je argumentácia, ktorá by mohla byť podkladom pre zmiernenie trestu, keďže ochranné liečenie obvinený ani sám z vlastnej vôle nenastúpil v predchádzajúcom období, hoci uňho ide o spáchanie tretieho v poradí drogového trestného činu a v súvislosti s užívaním drog. Okrem toho odvolací súd dáva do pozornosti, že pokiaľ okolnosti prípadu odôvodnili zvýšenie trestnej sadzby, potom o tie isté okolnosti prípadu nemožno opierať záver, že použitie vyššej trestnej sadzby by bolo pre páchatel'a neprimerane prísne (rozhodnutie Rt 7Tz 80/65).

S poukázaním na vyššie rozvedené zistenia odvolací súd v prvom rade posudzoval, či je možné na podklade odvolania obvineného podaného v jeho prospech napraviť zistené pochybenia vo výroku o treste. Po vyhodnotení aplikácie sprísňovacieho ustanovenia § 38 ods. 5 Trestného zákona, podľa ktorého sa zvýšila dolná hranica trestnej sadzby odňatia slobody na 12 rokov 6 mesiacov, bol vyvedený záver, že práve nesprávne použitie tohto ustanovenia je v neprospech obvineného, a to aj napriek tomu, že následne bolo použité zmiernovacie ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona. Použitie základnej trestnej sadzby u obvineného je preňho priaznivejší stav, a preto odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o nesprávnej aplikácii ustanovenia § 38 ods. 5 a v nadväznosti naň aj § 39 ods. 1 Trestného zákona z dôvodu uvedeného v § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku. Na podklade dôkaznej situácie zabezpečenej konajúcim súdom, ktorá postačovala pre rozhodnutie, rozhodol odvolací súd vo veci sám tak, že obvinenému uložil podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m), § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov, keďže uloženiu prísnejšieho trestu bránila zásada stanovená v § 322 ods. 3 Trestného poriadku, podstatou ktorej je tzv. „zákaz zmeny postavenia obžalovaného k horšiemu“, pokiaľ bolo odvolanie podané iba v prospech obvineného. Aj keď došlo k prijatiu vyhlásenia obvineného, že je vinným zo spáchania skutku, podľa názoru odvolacieho súdu pri určení výmery trestu odňatia slobody konajúci súd nedostatočne vyhodnotil osobu obvineného najmä z pohľadu recidívy v drogovej trestnej činnosti.

Pri určení spôsobu výkonu trestu konajúci súd súčasne aplikoval § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona, ktorý vymedzuje podmienky pre zaradenie páchatel'a do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia a ustanovenie § 48 ods. 4 Trestného zákona, ktoré pripúšťa možnosť zaradenia páchatel'a trestného činu do iného ústavu, ako by mal byť zaradený, samozrejme za dodržania v ňom uvedených podmienok. Takéto rozhodnutie o spôsobe výkonu trestu odňatia slobody nezodpovedá zákonu, pretože ak súd dospeje k záveru, že páchatel'a trestného činu na výkon trestu je potrebné zaradiť do inej vonkajšej diferenciacnej skupiny, použije iba ustanovenie § 48 ods. 4 Trestného zákona, ktoré mu takéto rozhodnutie umožňuje. Súčasná aplikácia aj ďalšieho ustanovenia § 48 ods. 2 písm. a), písm. b) alebo § 48 ods. 3 Trestného zákona len z dôvodu označenia príslušnej diferenciacnej skupiny (minimálny, stredný, či maximálny stupeň strázenia) robí výrok o určení spôsobu výkonu trestu odňatia slobody len zmätočným, keďže práve v citovaných ustanoveniach zákon stanovuje podmienky pre zaradenie do príslušnej diferenciacnej skupiny. V prerokúvanom prípade obvinený bol uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu, preto na výkon trestu odňatia slobody splňa podmienky stanovené v § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona, teda pre zaradenie do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia. Odvolací súd sa stotožnil so záverom konajúceho súdu, že v ústave na výkon trestu so

stredným stupňom stráženia bude jeho náprava lepšie zaručená s prihliadnutím na mieru narušenia obvineného. Aj keď obvinený je odsúdený za obzvlášť závažný zločin, u obvineného nejde o zvlášť narušenú osobnosť, u ktorého by prevažovala agresivita, na čo je možné usudzovať z charakteru doposiaľ spáchaných trestných činov. Nie je tu teda dôvodná izolácia od ostatných odsúdených, preto aj odvolací súd považoval výkon trestu v diferenciálnej skupine so stredným stupňom stráženia za účelnejší pre nápravu obvineného. Z uvedeného dôvodu preto rozhodol o spôsobe výkonu trestu odňatia slobody za použitia ustanovenia § 48 ods. 4 Trestného zákona. Vzhľadom na to, že odvolanie bolo obmedzené iba na výrok o treste, odvolací súd nepreskúmaval ani výroky o ochrannom dohľade a ochrannom opatrení. Tieto zostali rozsudkom odvolacieho súdu nedotknuté".

Proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 5To/59/2019, z 18. decembra 2019 ako aj konaniu, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzalo, podal dovolanie obvinený B. X. (č. l. 317), a to z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. h), § 374 ods. 3 Trestného poriadku.

V dovolaní uviedol, že okresný a ani krajský súd sa nevysporiadali s námietkami a skutočnosťami, ktoré boli závažného charakteru. Uvedené súdy nekonali v súlade s Trestným poriadkom a Trestným zákonom, a preto bol porušený Trestný zákon, Trestný poriadok a hrubo boli porušené práva na povinnú obhajobu už v procesných úkonoch.

Dovolanie obvineného doplnil ustanovený obhajca (č. l. 327-328) Mgr. Peter Lindeman (Opatrenie, sp. zn. 4T/56/2019, z 9. februára 2022, č. l. 321 spisu) tak, že dovolanie podáva „proti rozsudku okresného súdu proti výroku o vine, a to na základe dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku". V dovolaní uviedol, že smeruje proti rozsudku krajského súdu, proti výroku o treste, a to z dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. h) Trestného poriadku. Obhajca obvineného ďalej uviedol, že obvinený pristúpil k vyhláseniu o vine na hlavnom pojednávaní z dôvodu a s tým vedomím a informáciou, že zároveň u neho boli splnené podmienky na použitie § 39 Trestného zákona, pretože vzhľadom na všetky okolnosti posudzovaného prípadu a na jeho osobné pomery by použitie trestnej sadzby ustanovenej zákonom bolo pre neho neprimerane prísne a zároveň na zabezpečenie ochrany spoločnosti by postačoval aj trest kratšieho trvania. Vo vzťahu k uloženému trestu obvinený uviedol, že s rozhodnutím súdov o uloženom treste nesúhlasí a považuje ich za nesprávne. V posudzovanom prípade podľa obvineného boli splnené podmienky na aplikáciu § 39 Trestného zákona tak, ako to v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval aj okresný súd a krajský súd mal a mohol uložiť obvinenému trest pod dolnú hranicu trestu, nakoľko podľa obvineného trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov je neprimerane prísny a nespravodlivý. Ďalej poukázal na to, že vyšli najavo nové dôkazy, ktoré je potrebné preveriť. Uviedol tiež, že sestra obvineného počula, ako bolo povedané, že polícia obvineného sledovala, ale nemala dôkazy, tak ich mala zaistiť p. D. zo vzťahu, ktorý si s ním vytvorila, aby mohla splniť úlohu danú jej policajným zborom. Dôkazy proti obvinenému považoval menovaný za zinscenované, preto navrhol vypočuť ako svedkyňu p. D.. Na základe uvedeného dovolateľ navrhol, aby odvolací súd vyslovil porušenie zákona a napadnuté rozsudky okresného ako aj krajského súdu zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Poprad na nové prejednanie a rozhodnutie.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor (č. l. 337), ktorý uviedol, že okresný súd správne zistil skutkový stav, čo následne potvrdil aj krajský súd. Ďalej dodal, že námietky, ktoré formuloval obvinený a následne doplnil jeho obhajca, sa týkajú iba úvah o primeranosti uloženého trestu, čo nemôže byť dovolacím dôvodom v zmysle označených ustanovení Trestného poriadku. Ku skutkovej námietke poukázal na to, že v konaní bola vina ustálená vzhľadom na obvineným prijaté vyhlásenie o vine a navrhol, aby odvolací súd s poukazom na to, že nie sú splnené dôvody dovolania toto odmietol podľa § 382 Trestného poriadku, alebo zamietol podľa § 392 Trestného poriadku.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), obsahuje odôvodnenie (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že nie sú splnené

dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Dovolanie z hľadiska systematiky Trestného poriadku sa radí k mimoriadnym opravným prostriedkom, čo znamená, že jeho uplatnením sa zasahuje do právoplatného rozhodnutia. Následkom dovolania môže byť narušenie stability konečného a vykonateľného súdneho rozhodnutia, a preto pri jeho uplatnení musí výrazne akcentovať záujem na zákonnosti a spravodlivosti rozhodnutia alebo aj konania, ktoré takémuto rozhodnutiu predchádzalo, nad záujmom na stabilite a nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia. To vyžaduje existenciu zásadných, resp. podstatných chýb, pre ktoré nemôže napadnuté rozhodnutie obstať a kedy nemožno na právoplatnosti viac trvať. Dovolanie si preto nemožno zamieňať s odvolaním, a teda s ďalšou riadnou opravnou inšinciou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že jeho viazanosť dôvodmi podaného dovolania v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa netýka formálno-právneho uplatnenia niektorého (či viacerých) z dovolacích dôvodov vymedzených v § 371 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku, ale vecných chýb, ktoré dovolateľ vo svojom podaní namietol v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku. Zodpovednosť za kvalitu podaného dovolania tak v súlade s uvedeným znáša výlučne dovolateľ, keďže iba ten svojím podaním určuje mantinely prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu. Ak najvyšší súd zistí, že vymedzenie chýb napadnutého rozhodnutia a konania zodpovedá inému dovolaciemu dôvodu než tomu, ktorý označil obvinený, podradí toto vymedzenie pod zodpovedajúci dovolací dôvod, čo danom prípade aj parciálne urobil (R 120/2012) a v ďalšom texte bude na tento postup poukázané.

K jednotlivým dovolacím námietkam obvineného najvyšší súd uvádza nasledovné:

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (za splnenia ďalších podmienok) môže založiť okolnosť spočívajúca v tom, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

K naplneniu tohto dovolacieho dôvodu nemôže dôjsť pri akomkoľvek porušení práva obvineného na obhajobu, ale toto porušenie musí dosahovať určitú zásadnú intenzitu, čím sa má na mysli najmä porušenie práva na povinnú obhajobu v zmysle § 37 Trestného poriadku. V súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pritom za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10, ods. 11 Trestného poriadku ako aj vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku (viď: ZSP 21/2010, R 7/2011, ZSP 16/2013, R 14/2015). Trestný poriadok totiž neupravuje otázku minimálneho množstva a kvality dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti. V tomto smere platí výlučne zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 12 Trestného poriadku, v zmysle ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Vykonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv obvineného teda nie je porušením jeho práva na obhajobu a v zmysle toho ani adekvátnym dovolacím dôvodom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na tieto teoretické východiská poukazuje práve z toho dôvodu, že obvinený B. X. nekonkretizoval, v čom vidí pochybenie týkajúce sa porušenia práva na obhajobu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k uvedenému dovolaciemu dôvodu uvádza, že postup okresného ako aj krajského súdu bol bez pochybenia, lehota na prípravu hlavného pojednávania bola zachovaná u menovaného a aj u jeho obhajcu. Vo vzťahu ku skutku, ktorý bol obvinenému kladený za vinu, sa obvinený mal možnosť vyjadriť a rovnako tak aj k dôkazom, ktoré boli vykonávané na hlavnom pojednávaní. V rámci záverečnej reči a posledného slova mohol obvinený B. X. predložiť argumentáciu pre zmiernenie jeho trestu. Menovaný bol počas celého konania riadne zastúpený zvoleným obhajcom JUDr. Petrom Baláškom (plnomocenstvo, z 3. apríla 2019, č. 1. 27). Vzhľadom na uvedené nemožno zaujať stanovisko, že došlo k naplneniu uvedeného dovolacieho dôvodu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky judikoval (R 24/2020), že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nesprávny procesný postup pri získavaní alebo vykonávaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje.

Ani prostredníctvom tohto dovolacieho dôvodu sa však nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení v podobe namietania rozsahu vykonaného dokazovania, či spôsobu, akým súdy hodnotili jednotlivé dôkazy a dôkaznú situáciu ako celok.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený B. X. vo svojom vlastnoručne napísanom dovolaní namietal, ale len tým, že ho uviedol ako jeden z dovolacích dôvodov a nijako bližšie ho nekonkretizoval. Najvyšší súd tak nemá možnosť reagovať na prípadné vecné argumenty dovolateľa, a tak je zrejmé, že uvedený dovolací dôvod nebol naplnený pričom dovolateľ ho len formálne označil.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa - to znamená, že

- obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone alebo
- obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa.

Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody pod alebo nad zákonom stanovenú trestnú sadzbu, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu (trestu domáceho väzenia, trestu povinnej práce, peňažného trestu, zákazu činnosti, zákazu pobytu a vyhostenia a pod.). Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa (napr. uloženie trestu zákazu pobytu za nedbanlivostný trestný čin). Tento dovolací dôvod možno použiť aj v prípadoch, pri ktorých boli súčasne uložené tresty, pričom Trestný poriadok uloženie takýchto trestov súčasne nepripúšťa - § 34 ods. 7 Trestného zákona.

Obvinený vysvetlil, že pristúpil k vyhláseniu o vine na hlavnom pojednávaní z dôvodu a s tým vedomím a informáciou, že zároveň sú u neho splnené podmienky na použitie § 39 Trestného zákona, pretože vzhľadom na okolnosti posudzovaného prípadu a na jeho osobné pomery by použitie trestnej sadzby ustanovenej zákonom bolo pre neho neprimerane prísne a zároveň na zabezpečenie ochrany spoločnosti bude postačovať aj trest kratšieho trvania. Obvinený v podstate namietal neaplikovanie mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona zo strany Krajského súdu v Prešove.

Pokiaľ ide o tvrdenie obvineného, že nepoužitím ustanovenia § 39 Trestného zákona súdmi došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, najvyšší súd k tomu uvádza, že nepoužitie ustanovenia § 39 Trestného zákona nezakladá ani označený ako ani žiaden iný dôvod dovolania.

Je tomu tak z dôvodu, že hmotnoprávne ustanovenie § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody sa svojou povahou a významom primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 a nasl. Trestného

zákona. Na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona, ktoré sú taktiež hmotnoprávnej, ale zároveň kogentnej povahy, ho preto nemožno podriaďovať pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“ zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Z toho plynie záver, že pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstáť v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom. Naopak, druhý predstavuje špeciálny hmotnoprávny dôvod vzťahujúci sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste, okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste, môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ale nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 a nasl. Trestného zákona, v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný. Pokiaľ totiž súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 a nasl. Trestného zákona preto nezakladá žiadny dovolací dôvod (viď R 5/2011).

V preskúmvanej trestnej veci bol obvinenému uložený taký druh trestu, ktorého uloženie zákon za trestný čin, z ktorého bol uznaný za vinného, pripúšťa. Rovnako tak výmera uloženého trestu je v rámci zákonnej trestnej sadzby, v tomto prípade na jej dolnej hranici. Dovolací súd sa plne stotožňuje so závermi odvolacieho súdu, ktoré uviedol v odôvodnení svojho rozsudku, a to konkrétne od tretieho odseku strany 4 až po druhý odsek na strane 5, a preto na neho odkazuje. Krajský súd obvinenému v podstate vysvetlil, prečo bolo použitie § 38 ods. 5 Trestného zákona zo strany okresného súdu v jeho neprospech, a to aj napriek tomu, že následne bolo použité zmierňovacie ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona a vysvetlil prečo nezistil podmienky na použitie zmierňovacieho ustanovenia § 39 Trestného zákona. Právne závery krajského súdu považuje najvyšší súd za správne.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

K obvineným uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 374 ods. 3 Trestného poriadku najvyšší súd podotýka, že s poukazom na judikatúru najvyššieho súdu (R 47/2014-I.) uvedený dovolací dôvod nemožno uplatňovať ako samostatný dôvod dovolania. Toto ustanovenie len v nadväznosti na § 369 Trestného poriadku a § 372 ods. 1 Trestného poriadku vyjadruje okolnosť, že aj keď sa z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolaním napáda vždy rozhodnutie súdu druhého stupňa (okrem dovolania podaného ministrom spravodlivosti), možno dovolaním namietať aj chyby konania súdu prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Ak dovolateľ namieta chybu konania na súde prvého stupňa, musí táto chyba zodpovedať niektorému z dôvodov dovolania uvedenému v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a takto musí byť aj v dovolaní označená (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku).

Ak obvinený v dovolaní poukázal na to, že sa mala objaviť nová skutočnosť, resp. nový dôkaz súdu skôr neznámy, toto tvrdenie nepodlieha prieskumu v rámci dovolacieho konania. Procesný postup je upravený v ustanoveniach § 393 a nasledujúcich Trestného poriadku o inom mimoriadnom opravnom prostriedku, obnove konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uzatvára, že v predmetnej veci nezistil naplnenie žiadneho z obvineným uplatnených dovolacích dôvodov, a preto rozhodol spôsobom, ako je uvedené vo výrokovej

časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.